ΕΤΟΣ Α΄. Ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης τῇ 28 Μαΐου 1911 ΑΡΙΘ. 22.

ΠΟΙΜΗΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΝ ΚΡΗΤΗι ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΔΑΠΑΝΗι ΤΩΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Η΄. ΚΥΡΙΑΚΗι ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ

(Ζ΄. 37—53 καὶ Η΄. 12)

Τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς εἱστήκει ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔκραξε λέγων· Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρός με, καὶ πινέτω· ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ Γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. (Τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ Πνεύματος, οὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν· οὔπω γὰρ ἦν Πνεῦμα Ἅγιον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη). Πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου, ἀκούσαντες τὸν λόγον, ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Προφήτης. Ἄλλοι ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. Ἄλλοι δὲ ἔλεγον· Μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς ἔρχεται; οὐχὶ ἡ Γραφὴ εἶπεν ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Δαβίδ, καὶ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς κώμης, ὅπου ἦν Δαβίδ, ὁ Χριστὸς ἔρχεται; Σχίσμα οὖν ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο δι' αὐτόν. Τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν· ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας. Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους· καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι· Διατί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν; Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· Οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος. Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Φαρισαῖοι. Μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; μή τις ἐκ τῶν Ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν, ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος, ὁ μὴ γινώσκων

τὸν νόμον, ἐπικατάρατοί εἰσι. Λέγει Νικόδημος πρὸς αὐτούς, ὁ ἐλθὼν νυκτὸς πρὸς αὐτόν, εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν· Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρότερον, καὶ γνῷ τί ποιεῖ; Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐρεύνησον καὶ ἴδε ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγήγερται. Πάλιν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε, λέγων· Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοί, οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς.

Ὁ ἀκίνητος πλοῦτος τῶν θείων δωρεῶν, ἡ ἀνεξάντλητος πηγὴ τοῦ πνευματικοῦ δροσισμοῦ, τὸ ἀστείρευτον ταμεῖον τῶν ἀγαθῶν, ἡ ἀληθὴς καὶ αἰώνιος πηγὴ τοῦ ἀληθινοῦ φωτὸς καὶ τῆς γνώσεως, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, μᾶς προσκαλεῖ εἰς τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον, νὰ μεταβῶμεν πλησίον του, νὰ χορτάσωμεν τὴν δίψαν τῶν διψασμένων ἀπὸ τὴν θείαν γνῶσιν ψυχῶν μας, νὰ δροσισθῶμεν ἀπὸ τὴν κατέχουσαν ἡμᾶς πνευματικὴν ξηρασίαν, ν' ἀναζωογονηθῶμεν ἀπὸ τὸν ἠθικὸν μαρασμόν, ὁ ὁποῖος μᾶς ἔχει κυριεύσει καὶ βλαστήσωμεν βλαστοὺς ἐναρέτων καρπῶν, χριστιανικῶν ἔργων. «Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρός με καὶ πινέτω· ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος». «Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς». Καὶ ἐπειδὴ ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ ἄνθρωποι, πάσχομεν ἀπὸ τὴν δίψαν, τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται ἡ ψυχή μας καὶ θέλομεν νὰ ἱκανοποιήσωμεν αὐτήν, ὅλοι ἂς ὑπακούσωμεν μὲ προθυμίαν εἰς τὴν θείαν ταύτην πρόσκλησιν, ὅλοι ἀνεξαιρέτως, οἱ διψῶντες τὴν ἀληθῆ γνῶσιν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, οἱ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, οἱ διψῶντες τὴν εὐτυχίαν, οἱ διψῶντες τὴν χαράν, οἱ διψῶντες τὴν αἰώνιον ζωήν, καὶ ἂς ἔλθωμεν πρὸς τὸν Σωτῆρα, ὁ ὁποῖος ὑπόσχεται νὰ χορτάσῃ τὴν δίψαν μας μὲ «ὕδωρ ζῶν». Οὔτε ἡ σοφία, τὴν ὁποίαν ἠμποροῦμεν ν' ἀποκτήσωμεν σπουδάζοντες, οὔτε τὰ πλούτη, τὰ ὁποῖα ἠμποροῦμεν νὰ συνάξωμεν ἐργαζόμενοι, οὔτε ἡ δόξα τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ ἐπίγεια ἀξιώματα, τὰ ὁποῖα ἠμποροῦμεν νὰ καταλάβωμεν καὶ νὰ ἔχωμεν, οὔτε ἄλλο τίποτε τῶν λεγομένων ἐπιγείων ἀγαθῶν, ἠμποροῦν νὰ ἱκανοποιήσουν τὸ συναίσθημα τοῦτο τῆς ψυχικῆς δίψης, νὰ χορτάσουν τὴν πνευματικὴν δίψαν καὶ νὰ ἐπιφέρουν τὸν θεῖον δροσισμόν, τὸν ὁποῖον διαρκῶς ποθεῖ ὁ ἄνθρωπος. Καὶ διὰ τοῦτο καὶ σοφοὶ καὶ ἀγράμματοι καὶ πλούσιοι καὶ πτωχοί, καὶ ἔνδοξοι καὶ ἄσημοι, καὶ βασιλεῖς καὶ ὑπήκοοι, ἐξ ἴσου ζωηρῶς αἰσθάνονται τὴν δίψαν ταύτην, ἐξ ἴσου ζωηρῶς ποθοῦσι νὰ τὴν σβέσωσιν. Καὶ ἄλλοι εἰς ἄλλην διεύθυνσιν τρε-

πόμενοι δὲν κατορθώνομεν νὰ ἐπιτύχωμεν τὸ ποθούμενον, δὲν ἀξιούμεθα νὰ ἴδωμεν τὴν ζωηράν μας ἐπιθυμίαν ἐκπληρουμένην, τὴν δίψαν μας σβεσμένην. Ἀπ' ἐναντίας αἰσθανόμεθα αὐτὴν καυστικωτέραν, μεγαλητέραν, ἀπαιτητικωτέραν. Καὶ τὴν μόνην πηγήν, ἐκ τῆς ὁποίας ἠμποροῦμεν ν' ἀντλήσωμεν ὕδωρ ζῶν, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν θαυμαστὴν δύναμιν νὰ σβύνῃ τὴν ἄσβεστον δίψαν, αὐτὴν τὴν πηγήν, τὸν Κύριον ἡμῶν, τὴν ὑψηλὴν καὶ θείαν διδασκαλίαν του, τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον εἶνε ἡ πολύκρουνος πηγὴ τῆς σοφίας, τῆς γνώσεως, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀληθείας, τῆς εὐτυχίας, τῆς ζωῆς, παραβλέπομεν, παραμελοῦμεν, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν, καταφρονοῦμεν! Μαθηταί τινες τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ «ἀπῆλθον καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν» μὴ δυνάμενοι νὰ ἐννοήσουν τὴν διδασκαλίαν του. Τότε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπεν εἰς τοὺς δώδεκα μαθητάς του «μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν; Ἀλλ' αὐτοὶ ἀπήντησαν «Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις» (Ἰωάν. ϛ΄. 66—68). Ἰδού, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, τίνα σκέψιν πρέπει νὰ κάμνωμεν καὶ ποίαν ἀπόφασιν πρέπει ν' ἀποφασίζωμεν καὶ νὰ ἐκτελῶμεν, πρὸς ποῖον ν' ἀποτεινώμεθα διὰ τὰς ψυχικὰς καὶ πνευματικάς μας ἀνάγκας, πρὸς ποῖον νὰ καταφεύγωμεν, ὁ ὁποῖος καὶ τὴν θέλησιν καὶ τὴν δύναμιν νὰ ἔχῃ νὰ ἐκπληροῖ αὐτάς· «πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα»; Εἰς τοὺς ἀνθρώπους; Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὑπόκεινται εἰς τὰς αὐτὰς ἀνάγκας, στεροῦνται καὶ τὴν δύναμιν. Εἰς τὰ ἀγαθὰ λεγόμενα τοῦ κόσμου αὐτοῦ; Ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀντὶ νὰ θεραπεύουν, τοὐναντίον ἐπιτείνουν, ὡς εἴπομεν, τὴν ψυχικὴν δίψαν, εἶνε καὶ πρόσκαιρα καὶ ἄστατα! Εἰς τὴν ἀνθρωπίνην σοφίαν; Ἀλλ' «ἡ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία παρὰ τῷ Θεῷ ἐστιν» (1. Κορ. Γ΄. 19). Λοιπόν; Λοιπὸν δὲν μένει παρὰ ὁ ἅγιος Θεός, εἰς τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ καταφεύγωμεν, πρὸς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἔχει «ῥήματα ζωῆς αἰωνίου» πρὸς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος εἶνε «ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ» (Ἰωάν. ΙΔ΄. 6), πρὸς ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος ἔχει τὸ ὕδωρ «τὸ ζῶν καὶ ἀλλόμενον», πρὸς ἐκεῖνον, τοῦ ὁποίου ὁ λόγος εἶνε ἀλήθεια (αὐτ. ΙΖ΄ 17). Πρὸς αὐτὸν μετὰ θάρρους, ἀλλὰ καὶ μετὰ πίστεως, ἀλλὰ καὶ μετὰ ἀγαθῶν ἔργων, ἂς καταφεύγωμεν, πρὸς αὐτόν, ὁ ὁποῖος «ὃ ἐπήγγελται δυνατός ἐστι καὶ ποιῆσαι» (Ρωμ. Δ΄. 22), καὶ ἂς ἤμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς πνευματικὰς ἡμῶν ἀνάγκας κατὰ τρόπον, ὁ ὁποῖος νὰ ὑπερβαίνῃ πᾶσαν ἐλπίδα, παρέχων ἀφθόνως ὅλα τὰ τέλεια ἀγαθά του τόσῳ διὰ τὴν ἐπίγειον εὐτυχίαν μας ὅσῳ καὶ διὰ τὴν οὐράνιον μακαριότητα.

Ἀλλὰ δὲν εἶνε, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ὁ Κύριος ἡμῶν μόνον ἡ πηγὴ τοῦ ζῶντος ὕδατος. Εἶνε καὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου καὶ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος τὸν ἀκολουθεῖ, δὲν θὰ περιπατήσῃ ποτὲ εἰς τὸ σκότος, ἀλλὰ θὰ ἔχῃ τὸ φῶς

τῆς ζωῆς, καθὼς λέγει εἰς τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον. Εἰς αὐτὸν λοιπὸν χρεωστοῦμεν νὰ καταφεύγωμεν, ὅσοι εἴμεθα ἐσκοτισμένοι τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ πονηροῦ, ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, διὰ νὰ φωτισθῶμεν ἀπὸ τὴν λάμψιν τοῦ θείου φωτός, τὸ ὁποῖον ἐκπέμπει ἡ διδασκαλία του. Εἰς τὸ ὑπέρλαμπρον τοῦτο φῶς πρέπει νὰ ζητῶμεν νὰ ἐλλαμφθῇ ἡ διάνοιά μας, ὅσοι ἀκολουθοῦντες τὸ ὑλιστικὸν πνεῦμα τῆς ἐποχῆς προσπαθοῦμεν καὶ μὲ λόγους καὶ μὲ ἔργα σκότια νὰ ἀκολουθήσωμεν, νὰ βαδίσωμεν ἄλλον δρόμον ἀπὸ ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον μᾶς διαγράφει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Εἰς τὸ ἀληθινὸν τοῦτο φῶς ὀφείλομεν νὰ καταφεύγωμεν πάντοτε· διότι τοῦτο διὰ τῶν φωτεινῶν του ἀκτίνων εἰσδύει εἰς τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν μας καὶ φωτίζει τὰς ζοφερὰς περὶ τὴν πίστιν ἀμφιβολίας, θερμαίνει διὰ τῶν θερμῶν ἀκτίνων του καὶ διαλύει τοὺς πάγους τῆς θρησκευτικῆς ἀδιαφορίας, τῆς ἐπικινδύνου ταύτης ἀσθενείας τῆς ἐποχῆς μας, μαραίνει καὶ κατακαίει, ἀποξηραίνει καὶ πυρπολεῖ τὰ ῥιζοβολήματα τοῦ πονηροῦ, τὰ φυτὰ τῆς ἁμαρτίας. Εἰς τὸ ζωντανὸν καὶ ἀληθινὸν τοῦτο φῶς χρεωστοῦμεν νὰ ζητῶμεν νὰ μανθάνωμεν τὰ ἱερὰ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα ἔχομεν εἰς τὸν Δημιουργὸν καὶ Πλάστην μας Θεόν, εἰς τοὺς ἀδελφούς μας ἀνθρώπους, εἰς τὴν οἰκογένειάν μας, εἰς τὴν Πατρίδα, τὴν μεγάλην αὐτὴν οἰκογένειάν μας, εἰς τοὺς ἑαυτούς μας τέλος, καὶ ἀπὸ τὸ φῶς τοῦτο ὁδηγούμενοι νὰ ἀποφεύγωμεν τὰ «ἔργα τοῦ σκότους» καὶ ἐργαζώμεθα «τὰ ἔργα τοῦ φωτός», διότι μόνον ἀπὸ τὴν θείαν λάμψιν τούτου φωτιζόμενοι δὲν θὰ περιπατῶμεν εἰς τὸ σκότος καὶ θὰ ἀποφεύγωμεν τοὺς ἀποτόμους καὶ καταστρεπτικοὺς κρημνοὺς τῆς ἁμαρτίας καὶ θὰ βαδίζωμεν τὸν ὁμαλόν, τὸν σωτήριον δρόμον τῆς ἀρετῆς.

Τὴν θείαν ταύτην καὶ πλουσίαν πηγὴν τοῦ ζῶντος ὕδατος, τοῦ ἀληθινοῦ φωτός, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τὴν διδασκαλίαν του, ἂς ἐπωφελώμεθα ἐφ᾽ ὅσον ζῶμεν εἰς αὐτὴν τὴν πρόσκαιρον ζωήν. Μόνον πλησίον τῆς πηγῆς ταύτης εὑρισκόμενοι δὲν θὰ ἀποκάμωμεν ἀπὸ τὴν ψυχικὴν δίψαν· μόνον ὑπὸ τοῦ φωτὸς τούτου φωτιζόμενοι προπαρασκευάζομεν ἀσφαλῶς καὶ τὴν ἐδῶ εὐτυχίαν μας καὶ τὴν ἐν τῇ ἄλλῃ ζωῇ μακαριότητα.

ΑΙ ΕΝΤΟΛΑΙ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ΤΡΙΤΗ ΕΝΤΟΛΗ

Α΄.

«Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ·
» Οὐ γὰρ μὴ καθαρίσῃ Κύριος ὁ Θεός σου
» τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ».

Ἡ Τρίτη ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ ἐντέλλεται ἡμῖν νὰ σεβώμεθα, τιμῶμεν, δοξολογῶμεν καὶ προσκυνῶμεν τὸ πανάγιον καὶ προσκυνητὸν τοῦ Θεοῦ ὄνομα καὶ ταὐτοχρόνως ἀπαγορεύει ἡμᾶς τὸ νὰ λαμβάνωμεν τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ ματαίῳ τ. ἔ. νὰ ἐπικαλώμεθα αὐτὸ πρὸς βεβαίωσιν τοῦ ψεύδους, νὰ βλασφημῶμεν αὐτὸ καὶ νὰ καταρώμεθα. Ἄλλαις λέξεσιν ἡ Τρίτη Ἐντολὴ ἀπαγορεύει τὸ βλασφημεῖν, τὸ ψευδορκεῖν καὶ ἐπιορκεῖν, τὸ καταρᾶσθαι καὶ ἐν γένει προσβάλλειν καὶ ἐξυβρίζειν τὸ μέγα τοῦ Θεοῦ ὄνομα εἴτε δι᾿ ἔργων εἴτε διὰ λόγων. Ἐκτὸς τούτου ἡ Τρίτη Ἐντολὴ ἐπιβάλλει ἡμῖν καὶ τὸ νὰ σεβώμεθα καὶ τηρῶμεν τὰς εὐχὰς ἤτοι τὰς ὑποσχέσεις, τὰς ὁποίας δίδομεν εἰς τὸν Θεὸν κατὰ διαφόρους περιστάσεις τοῦ ἡμετέρου βίου. Περὶ ὅλων τούτων θὰ ὁμιλήσωμεν κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Τρίτης ταύτης Ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ. Σήμερον ἂς ἐξετάσωμεν τὸ καθῆκον ὅπερ ἔχομεν νὰ τιμῶμεν καὶ νὰ δοξολογῶμεν τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς τοῦ Θεοῦ ὄνομα.

Τὸ πανάγιον τοῦ Θεοῦ ὄνομα τιμῶμεν, ὅταν ὑμνολογῶμεν αὐτὸ καὶ δοξολογῶμεν φανερὰ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. Γνωρίζετε οἱ πάντες πόσον σεβαστὰ εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐν τῷ κόσμῳ ἀνεγνωρίσθησαν καὶ ἀνεκηρύχθησαν ὡς εὐεργέται τῆς κοινωνίας ἢ μεγάλοι καὶ σοφοὶ ἄνδρες. Ποῖος δὲν ἀναφέρει μετ᾿ εὐλαβείας καὶ θαυμασμοῦ τὸ ὄνομα τοῦ δικαίου Ἀριστείδου καὶ Θεμιστοκλέους καὶ Περικλέους; Ποῖος ἀπαγγέλλει τὸ ὄνομα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου χωρὶς νὰ ἐκδηλώσῃ ταὐτοχρόνως καὶ τὸν θαυμασμὸν αὐτοῦ; Ποῖος δὲν τιμᾷ τὸ ὄνομα τοῦ Σωκράτους καὶ τῶν ἄλλων φιλοσόφων, τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου τῆς ποιήσεως πατρὸς, τοῦ Ὁμήρου, καὶ τῶν ἄλλων μεγάλων ποιητῶν, τὰ ὀνόματα τοῦ Φειδίου καὶ Πραξιτέλους καὶ Ἀπελλοῦς, καὶ τῶν ἄλλων μεγάλων Καλλιτεχνῶν, τὰ ὀνόματα τοῦ Δημοσθένους καὶ Ἰσοκράτους καὶ τῶν

ἄλλων μεγάλων ῥητόρων; Τοιαύτη ἀρχὴ ἐπεκράτησε καὶ βασιλεύει μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τὸ νὰ τιμῶνται μετ᾿ ἰδιαιτέρων τιμῶν τὰ ὀνόματα τῶν εὐεργετῶν τῆς κοινωνίας, τὰ ὀνόματα τῶν ἡρώων, τῶν σοφῶν, καὶ πάντων ἐν γένει τῶν διαπρεψάντων ἐν ταῖς τέχναις, ταῖς ἐπιστήμαις καὶ τοῖς γράμμασιν. Ἀλλὰ τί λέγω; ποῖος υἱὸς ἢ ποία θυγάτηρ δὲν αἰσθάνονται ἀπεριόριστον σεβασμὸν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρὸς αὐτῶν; Εἰς ποίους γονεῖς δὲν εἶναι προσφιλὲς καὶ γλυκύτατον τὸ ὄνομα τῶν τέκνων αὐτῶν; Ποῖος εἶναι ὁ φίλος ὁ μὴ εὐλαβούμενος τὸ ὄνομα τοῦ φίλου αὐτοῦ; Ἐν γένει τὰ ὀνόματα ὅλων ἐκείνων τῶν ἀνθρώπων τοὺς ὁποίους θαυμάζομεν, σεβώμεθα, ἀγαπῶμεν, ὅλων τούτων τὰ ὀνόματα εἶναι δι᾿ ἡμᾶς ἱερά, σεβαστά, προσφιλῆ· εἴμεθα δὲ ἕτοιμοι καὶ αὐτὴν ταύτην τὴν ζωὴν ἡμῶν νὰ θυσιάσωμεν ὑπὲρ τῆς τιμῆς καὶ τῆς ὑπολήψεως αὐτῶν.

Ἂς σκεφθῇ τόρα ἕκαστος μόνος του ὡς ἑξῆς: Ἀφ᾿ οὗ τοιαύτην δεικνύομεν εὐλάβειαν καὶ τιμὴν εἰς τὰ ὀνόματα ἀνθρώπων, ὁποία τις πρέπει νὰ ἦναι ἡ εὐλάβεια ἡμῶν καὶ ὁ σεβασμὸς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ;— Τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἶναι *ἅγιον καὶ πανάγιον*. Ὀφείλομεν λοιπὸν εἰς αὐτὸ οὐχὶ ἁπλοῦν σεβασμόν, οὐχὶ ἁπλῆν τιμήν, ἀλλὰ λατρείαν. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐνετείλατο ἡμῖν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ νὰ λέγωμεν, ὅταν προσευχώμεθα τὰ ἑπόμενα· «*Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, **ἁγιασθήτω** τὸ ὄνομά Σου.*» Τί σημαίνει τὸ *ἁγιασθήτω*; Σημαίνει ἆρά γε ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι ἅγιον αὐτὸ καθ᾿ ἑαυτὸ καὶ πρέπει νὰ ἁγιασθῇ; Ἄπαγε τῆς βλασφημίας! Ἰδοὺ τί σημαίνει. Διὰ τῶν πρώτων τούτων λέξεων τῆς Κυριακῆς προσευχῆς παρακαλοῦμεν τὸν οὐράνιον ἡμῶν Πατέρα νὰ γνωρίσῃ εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τὸ πανάγιον αὐτοῦ ὄνομα, ἵνα δυνηθῶσιν οἱ πάντες νὰ δοξάζωσιν αὐτό. *Ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου* θὰ εἰπῇ *δοξασθήτω* ὑφ᾿ ὅλων τῶν κατοίκων τῆς γῆς πιστῶν καὶ ἀπίστων, ἀγραμμάτων καὶ σοφῶν, πτωχῶν καὶ πλουσίων, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, μικρῶν καὶ μεγάλων τὸ πανάγιον καὶ προσκυνητὸν τοῦ Θεοῦ ὄνομα. Λοιπόν, σὺ χριστιανέ μου Ὀρθόδοξε, σὺ ὅστις δέκα φορὰς τοὐλάχιστον τὴν ἡμέραν παρακαλεῖς τὸν Θεὸν νὰ διανοίξῃ καὶ φωτίσῃ τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων, ινα γνωρίσωσι τὸ πανάγιον αὐτοῦ ὄνομα καὶ οὕτως ἐν ἑνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ ἡ σύμπασα ἀνθρωπότης ἢ μᾶλλον ἡ σύμπασα κτίσις *ἁγιάζῃ*, ἤγουν *δοξάζῃ* τὸ τρισάγιον καὶ πανάγιον τοῦ Θεοῦ ὄνομα, σὺ ὁ ὀρθόδοξος χριστιανὸς βλασφημεῖς αὐτό; Σὺ ὁ ὀρθόδοξος ἱερεύς, ὅστις ἱστάμενος ἐπὶ τῆς ἁγίας Τραπέζης καὶ ἔχων προκείμενα τὰ *Τίμια Δῶρα*, κράζεις μεγάλῃ τῇ φωνῇ πρὸς τὸν Θεὸν «*Καὶ δὸς ἡμῖν, Δέσποτα, ἐν ἑνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ δοξάζειν καὶ ἀνυμνεῖν τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά Σου*», σὺ ὁ ὀρθόδοξος ἱερεὺς ὁ ἔχων ταύτην καὶ μόνην τὴν ἀποστολὴν ἐν τῷ κόσμῳ τὸ νὰ γνωρίσῃς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῖς ἀνθρώποις καὶ διὰ τοῦ λόγου καὶ τοῦ παραδείγματός σου παρακινῇς τοὺς πάντας πρὸς δοξολογίαν αὐτοῦ, σὺ ὁ ἱερεὺς τολμᾷς νὰ περιϋβρίζῃς τὸ θεῖον ὄνομα μὲ βλασφημίας, κατάρας, μὲ ψευδορκίας πολλάκις καὶ ἐν γένει μὲ τὴν ἀνευλάβειάν σου;

Τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἶναι ἅγιον καὶ πανάγιον καὶ τιμᾶται ἑπομένως ἐν παντὶ καιρῷ καὶ πάσῃ ὥρᾳ καὶ ἐν παντὶ τόπῳ· «*Κατὰ τὸ ὄνομά Σου, ὁ Θεός, οὕτω καὶ ἡ αἴνεσίς Σου ἐπὶ τὰ πέρατα τῆς γῆς*», ψάλλει ὁ προ-

φητάναξ Δαυΐδ. Καὶ ἐν ταῖς χώραις τῶν εἰδωλολατρῶν, καὶ ἐν ταῖς χώραις τῶν αἱρετικῶν, καὶ ἐν ταῖς χώραις, ἐν αἷς βασιλεύει ἡ διαφθορὰ καὶ ἡ ἐξαχρείωσις, πανταχοῦ θεωρεῖται ἅγιον τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ εἶναι ἐν τιμῇ, ἀλλὰ δὲν τιμᾶται πανταχοῦ ἐξίσου. Μόνον ἐν ταῖς χώραις, ἐν αἷς κυριαρχεῖ ἡ θερμὴ πίστις καὶ ἡ εὐσέβεια, ἐν ταῖς οἰκογενείαις, ἐν αἷς ἔχει στήσῃ τὸν θρόνον της ἡ ἀνυπόκριτος εὐλάβεια καὶ ὁ θεῖος ζῆλος, μόνον ἐκεῖ εὐλογεῖται καὶ δοξολογεῖται τὸ μέγα τοῦ Θεοῦ Ὄνομα.

Μάθωμεν καὶ ἡμεῖς νὰ εὐλογῶμεν καὶ δοξάζωμεν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Ἂς παύσωμεν τοῦ νὰ ἀθετῶμεν καὶ καταπατῶμεν τὴν Τρίτην τοῦ Θεοῦ ἐντολὴν *λαμβάνοντες τὸ πανάγιον Αὐτοῦ ὄνομα ἐπὶ ματαίῳ*. Ἂς παύσωμεν βεβηλώνοντες τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι Ἅγιον καὶ φοβερὸν ταὐτοχρόνως. «*Ἅγιον*, λέγει ὁ προφητάναξ Δαυΐδ, *Ἅγιον καὶ » φοβερὸν τὸ ὄνομα Αὐτοῦ*». Φοβηθῶμεν λοιπὸν τὸ φοβερὸν ὄνομα Ἐκείνου, ὅστις «*ἐπιβλέπει ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποιεῖ αὐτὴν τρέμειν*».

Τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἶναι *ἅγιον καὶ φοβερόν*. Ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Θεοῦ «*ἐταράχθησαν ἔθνη, ἔκλιναν βασιλεῖαι, ἐσαλεύθη ἡ γῆ, συνετρίβη- » σαν πλοῖα, συνετρίβησαν ὅπλα* καὶ κατῃσχύνθησαν πάντες οἱ ἀντικείμενοι τῷ Θεῷ. Καὶ Ἅδης καὶ Διάβολος καὶ ἡ εἰδωλολατρεία καὶ ἡ λύσσα τῶν τυράννων, καὶ πᾶσαι αἱ μάστιγες τῆς ἀνθρωπότητος καταλαμβάνονται ὑπὸ τρόμου καὶ εἰς ἄτακτον καὶ ἐπονείδιστον τρέπονται φυγὴν ἐν τῷ ὀνόματι τῷ φοβερῷ τοῦ ποιοῦντος τὰ θαυμάσια Θεοῦ. Τὸ θαυμαστὸν τοῦ Θεοῦ ὄνομα φέροντες ὡς μόνον ὅπλον οἱ Ἀπόστολοι ἐξέβαλον δαιμόνια, ἤγειραν χωλούς, ἀνέστησαν νεκροὺς καὶ ἐπλήρωσαν τὴν οἰκουμένην θαυμάτων. Ὁ Ἅδης φρίττει, ὁ ἐθνισμὸς πίπτει, ὁ δὲ Χριστιανισμὸς ἀνυψοῦται καὶ ἐνθρονίζεται ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς καταλυθείσης εἰδωλολατρείας. Ἐπὶ τῷ θαυμαστῷ τοῦ Θεοῦ Ὀνόματι θαρροῦντες οἱ ἅγιοι Μάρτυρες ἀνέρχονται χαίροντες ἐπὶ τοῦ ἰκριώματος τοῦ μαρτυρίου. Οἱ τύραννοι τότε θορυβοῦνται, ταράττονται, ἡττῶνται· οἱ δὲ ὑπὸ τῶν ὀδόντων τῶν θηρίων καταξεσχιζόμενοι, ἢ ἐπὶ τῆς πυρᾶς καὶ ὑπὸ τὴν μάχαιραν τοῦ δημίου θνήσκοντες ἀναδείκνυνται ἰσχυρότεροι τῶν βασανιζόντων καὶ θανατούντων αὐτούς. Ἀλλὰ καὶ οἱ Χριστιανοὶ οἱ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου ἀπαγγέλλοντες τὸ φοβερὸν τοῦ Θεοῦ Ὄνομα μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης, καὶ αὐτοὶ θριαμβεύουσι κατὰ τῆς φρίκης τοῦ θανάτου, θριαμβεύουσι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας, τοῦ διαβόλου. Λοιπὸν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἶναι *φοβερὸν* εἰς τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Θεοῦ, *φοβερὸν* εἰς τοὺς ἐχθροὺς τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ, *φοβερὸν* εἰς τοὺς ἐχθροὺς τῆς ἡμετέρας σωτηρίας. Τὸ φοβερὸν τοῦτο ὄνομα μὲ ποῖον σεβασμὸν μὲ ποῖον φόβον καὶ τρόμον ὀφείλομεν ν᾿ ἀπαγγέλλωμεν οἱ ταλαίπωροι ἡμεῖς ἄνθρωποι οἱ ἀκάθαρτα χείλη ἔχοντες!

Τὸ μέγα τοῦ Θεοῦ Ὄνομα ἦτο γνωστὸν εἰς τὸν Παλαιὸν Νόμον, ἐν τούτοις μόνος ὁ μέγας Ἀρχιερεὺς εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαγγέλλῃ τὸ μέγα καὶ φοβερὸν τοῦτο ὄνομα. Ἀλλὰ καὶ οὗτος οὐχὶ πάντοτε, εἰμὴ μόνον ἅπαξ τοῦ ἔτους! Τὸ φοβερὸν τοῦ Θεοῦ ὄνομα δὲν ἦτο γνωστὸν εἰς τοὺς Πατριάρχας, ὅπως λέγει αὐτὸς ὁ Θεὸς ὁμιλῶν πρὸς τὸν Μωϋσῆν· «*Ἐγὼ Κύριος· Καὶ ὤφθην πρὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, » Θεὸς ὢν αὐτῶν. Καὶ τὸ ὄνομά μου* ***Κύριος*** *οὐκ ἐδήλωσα αὐτοῖς*».

Ὁ Θεὸς εἶχε διαθήκην μετὰ τοῦ Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ. Ἔδωκεν αὐτοῖς τὴν μεγάλην ἐκείνην καὶ ἐπίσημον ἐπαγγελίαν, ὅτι *«ἐν τῷ σπέρ- » ματι αὐτῶν ἔμελλον νὰ ἐνευλογηθῶσι πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς»*, ἐν τούτοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ, τὸ φοβερὸν ὄνομα ***Κύριος,*** δὲν ἐφανέρωσεν εἰς αὐτούς. Λοιπὸν οἱ ἅγιοι ἐκεῖνοι ἄνθρωποι οἱ τόσον εὐνοηθέντες ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, οἱ ἠγαπημένοι τοῦ Θεοῦ, δὲν ἀπέκτησαν τὸ δικαίωμα, δὲν ἔλαβον τὴν χάριν νὰ ἀκούσωσι καὶ μάθωσι τὸ μέγα καὶ φοβερὸν τοῦ Θεοῦ ὄνομα τὸ, ***Κύριος!*** Ἐκ τούτων εὐκόλως κατανοεῖ ἕκαστος πόσον μέγα καὶ φοβερὸν εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Τὸ φοβερὸν τοῦτο ὄνομα ἐτόλμησε νὰ ἀπαγγείλῃ καὶ ἡ διαβόητος ἐκείνη Ἰουδὶθ, ἀλλ᾽ ἐτόλμησε τὸ τοιοῦτον ὅταν ἀνέπεμψεν εὐχαριστίας τῷ Θεῷ ἐπὶ τῇ μεγάλῃ ἐκείνῃ νίκῃ, τὴν ὁποίαν κατήγαγε κατὰ τοῦ Ὀλοφέρνους. «*Ἐξάρχετε,* ἀνακράζει, *ἐξάρ- » χετε τῷ Θεῷ μου ἐν τυμπάνοις, ᾄσατε τῷ* ***Κυρίῳ*** *μου ἐν κυμβάλοις, » ἐναρμόσασθε αὐτῷ ψαλμὸν καινόν, ὑψοῦτε καὶ ἐπικαλέσασθε τὸ ὄνομα » αὐτοῦ· ὅτι Θεὸς συντρίβων πολέμους* ***Κύριος...*** *Ὑμνήσω τῷ Θεῷ » μου ὕμνον καινόν.* ***Κύριε,*** *μέγας εἶ, καὶ ἔνδοξος, θαυμαστὸς ἐν ἰσχύϊ, » ἀνυπέρβλητος»*.

Μάθωμεν καὶ ἡμεῖς νὰ ἀπαγγέλλωμεν τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου μόνον ὁσάκις θέλομεν νὰ εὐλογήσωμεν καὶ δοξολογήσωμεν αὐτό. «*Ἔστω τὸ » ὄνομα αὐτοῦ εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας... Εὐλογητὸν τὸ ὄνομα » τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς αἰῶνα τοῦ αἰῶνος... Ἀπὸ ἀνα- » τολῶν Ἡλίου μέχρι δυσμῶν αἰνετὸν τὸ ὄνομα Κυρίου...* ***Κύριε,*** *ὁ » Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά Σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ... Ψαλῶ » τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ Ὑψίστου... Αἰνέσω τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου » μετ᾽ ᾠδῆς, μεγαλυνῶ αὐτὸν ἐν αἰνέσει. Μεγαλύνατε τὸν Κύριον σὺν » ἐμοί, καὶ ὑψώσωμεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό... Καὶ γνώτωσαν » ὅτι ὄνομά Σοι* ***Κύριος,*** *σὺ μόνος Ὕψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν...* Ἰδοὺ διὰ τίνων εὐσεβῶν ἐκφράσεων ἐξυμνεῖ ὁ προφητάναξ Δαυῒδ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! Ἰδοὺ διὰ τίνων λόγων παρακελεύεται καὶ ἡμᾶς καὶ προτρέπει εἰς τὸ νὰ μεγαλύνωμεν τὸ μέγα καὶ φοβερὸν καὶ θαυμαστὸν τοῦ Ὑψίστου ὄνομα.

Ἀρχαῖός τις φιλόσοφος ἔλεγεν· *Εἰ ἀηδὼν ἤμην ἐποίουν ἂν τὰ τῆς ἀηδόνος· εἰ κύκνος, τὰ τοῦ κύκνου· νῦν δὲ λογικός εἰμι, ὑμνεῖν με δεῖ τὸν Θεόν· Τοῦτό μου τὸ ἔργον ἐστί.* Ἡμεῖς, Χριστιανοί μου, δὲν εἴμεθα ἁπλῶς λογικοὶ ἄνθρωποι, ἀλλ᾽ εἴμεθα Χριστιανοὶ καὶ μάλιστα χριστιανοὶ Ὀρθόδοξοι. Ὀφείλομεν λοιπὸν νὰ ἔχωμεν τὴν καρδίαν ἡμῶν πεπληρωμένην ὑπὸ εὐσεβῶν αἰσθημάτων πρὸς τὸ μέγα τοῦ Θεοῦ ὄνομα. Ὀφείλομεν νὰ δοξολογῶμεν τὸ πανάγιον καὶ προσκυνητὸν αὐτοῦ ὄνομα μιμούμενοι τοὺς ἐν τῇ Ἀποκαλύψει ἡμέρας καὶ νυκτὸς βοῶντας καὶ λέγοντας· «*Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ, ὁ ἦν καὶ » ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος*», Ὀφείλομεν εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ νὰ προσκυνῶμεν αὐτὸ κλίνοντες τὸ γόνυ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, διότι «*Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψει ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων*».